

ZAKON O DOPRINOSIMA

("Službene novine FBiH", broj: 35/98)

I OPSE ODREDBE

Clanak 1.

Ovim zakonom uređuje se sustav obvezatnih doprinosa, kao osnovnih instrumenata za financiranje obvezatnog: mirovinskog i invalidskog osiguranja, zdravstvenog osiguranja i osiguranja od nezaposlenosti (u daljnjem tekstu: doprinosi), kao i gornja granica stopa doprinosa na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija). Stope doprinosa utvrđuju mjerodavni organi, s tim da visina stopa ne može biti veća od visine stopa propisanih ovim zakonom.

Clanak 2.

Doprinosi i drugi izvori sredstava koji nisu obuhvaćeni ovim zakonom, za financiranje prava iznad obvezatnog nivoa iz djelokruga mirovinskog i invalidskog osiguranja, zdravstvenog osiguranja i osiguranja od nezaposlenosti, utvrđuju se sukladno federalnim zakonima iz tih djelokruga i propisima donesenim na osnovu tih zakona. Za provodjenje socijalne politike i formiranja službi socijalne zaštite, u okviru sustava, instrumenata i ovlasti utvrđenih ovim zakonom i propisima iz stavka 1. ovog clanka, mjerodavni su zupanijski kantoni i zakonom određeni organi nositelja osiguranja.

Clanak 3.

Doprinosi su prihod nositelja osiguranja.

II VRSTE DOPRINOSA

Clanak 4.

Doprinosi se obračunavaju i placaju: 1. iz osobnih primanja i drugih prihoda osiguranika; 2. na isplacena licna primanja na teret poslodavca; 3. iz drugih izvora, koje obezbjeđuju obveznici obračunavanja i uplate doprinosa sukladno propisima iz djelokruga mirovinskog i invalidskog osiguranja, zdravstvenog osiguranja i osiguranja od nezaposlenosti.

III OBVEZNICI DOPRINOSA

Clanak 5.

Obveznik doprinosa iz clanka 4. točka 1. ovog zakona je fizicka osoba rezident Federacije: koje je na teritoriju Federacije u radnom odnosu kod pravne ili fizicke osobe rezidenta Federacije; koje je izabrano ili imenovano na javnu ili drugu duznost i za obnasanje te duznosti ostvaruje placu ili drugu naknadu koja se tretira kao placa; koje je na teritoriju Federacije zaposleno kod pravne ili fizicke osobe nerezidenta Federacije, medjunarodne organizacije i ustanove ili stranog diplomatskog i konzularnog predstavnika, ako medjunarodnim ugovorom nije drugacije odredjeno; koje je od strane pravne ili fizicke osobe rezidenta Federacije, kod kojeg je u radnom odnosu, upuceno na rad ili strucno usavršavanje u inozemstvu, ako nije obvezatno osigurano po propisima drzave u koju je upuceno ili ako medjunarodnim ugovorom nije drugacije odredjeno; koje je zaposleno u inozemstvu kod inozemnog poslodavca, ako nije obvezatno osigurano kod inozemnog nositelja socijalnog osiguranja; koje samostalno obnasa gospodarsku, profesionalnu ili drugu djelatnost kao osnovno zanimanje; koje ostvaruje prihod od autorskih prava, a koje nije obvezatno osigurano po drugom osnovu; koje se bavi zemljoradnjom kao jednim ili glavnim zanimanjem; vrhunski sportasi, ako nisu obvezatno osigurani po drugom osnovu; druge fizicke osobe rezidenti Federacije, sukladno propisima iz domena mirovinskog i invalidskog osiguranja, zdravstvenog osiguranja i osiguranja od nezaposlenosti. Obveznik doprinosa iz clanka 4. točka 1. ovog zakona je i fizicka osoba nerezident Federacije koje je na teritoriju Federacije: u radnom odnosu kod pravne ili

fizicke osobe rezidenta Federacije; zaposleno kod pravne ili fizicke osobe nerezidenta Federacije, ako medjunarodnim ugovorom nije drugacije odredjeno; zaposleno kod medjunarodne organizacije i ustanove ili stranog diplomatskog i konzularnog predstavništva, ako medjunarodnim ugovorom nije drugacije predvidjeno. Obveznik doprinosa iz clanka 4. tocka 2. ovog zakona je: pravna ili fizicka osoba rezident Federacije, koje zaposljava radnike, za radnike u radnom odnosu i s njima izjednacene osiguranike; fizicka osoba rezident Federacije koja samostalno obnasa gospodarsku, profesionalnu ili drugu djelatnost kao osnovno zanimanje. Obveznici doprinosa iz clanka 4. tocka 3. ovog zakona su: zavodi, fondovi, organi uprave i druge pravne ili fizicke osobe odredjena propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju, zdravstvenom osiguranju i osiguranju od nezaposlenosti. Rezidentom Federacije u smislu ovog zakona smatra se fizicka osoba koja na teritoriju Federacije ima prebivaliste ili boraviste. Status rezidenta ima i fizicka osoba koja je kao sef diplomatskog ili konzularnog predstavništva ili kao diplomatski ili konzularni sluzbenik zaposlena u domacem diplomatskom ili konzularnom predstavnistvu u inozemstvu, ako se na ta primanja ne placa doprinos u zemlji u kojoj je zaposlena. Status rezidenta ima i fizicka osoba koja je upucena u inozemstvo radi obnasanja poslova za Federaciju, za fizicku ili pravnu osobu rezidenta Federacije ili za medjunarodnu organizaciju.

IV OSNOVICA DOPRINOSA

Clanak 6.

Osnovicu doprinosa iz clanka 4. tocka 1. ovog zakona cini:

1. brutoplaca zaposlenog djelatnika, rukovodnog djelatnika i pripravnika;
2. brutoplaca ili druga naknada duznosnika, koja zamjenjuje placu;
3. naknada place za prekid rada koji nije prouzrocio djelatnik;
4. naknada place za vrijeme blagdana za koje se po zakonu ne radi;
5. naknada place za vrijeme odsustva sa posla djelatnika u vrijeme koriscenja godisnjeg odmora;
6. naknada place za vrijeme odsustva sa posla sukladno zakonom, kolektivnim ugovorom i dr;
7. naknada place za vrijeme odsustva djelatnika sa posla radi obrazovanja i strucnog osposobljavanja i prekvalifikacije djelatnika;
8. naknada place u slucajevima privremene sprijecenosti za rad usljed bolesti do 42 dana;
9. naknada place zbog povrede na radu ili oboljenja od profesionalne bolesti, koja se isplacuje iz sredstava pravne, odnosno fizicke osobe kod koje je osiguranik uposlen;
10. brutoplaca odnosno naknada place djelatnika koji samostalno obnasa gospodarsku, profesionalnu ili drugu djelatnost kao osnovno zanimanje, s tim da ta osnovica ne moze biti niza od prosjecne mjesečne brutoplace uposlenih na teritoriju Federacije, prema posljednjem objavljenom podatku Zavoda za statistiku. Izuzetno od odredbi ove tocke, za djelatnika koji samostalno obnasa gospodarsku djelatnost koja se prema odluci mjerodavnog zupanijskogkantonalnog organa smatra niskoakumulativnom, osnovica doprinosa ne moze biti niza od 60% prosjecne mjesečne brutoplace uposlenih u gospodarstvu na teritoriju Federacije, prema posljednjem objavljenom podatku;
11. prosjecna mjesečna brutoplaca uposlenih u gospodarstvu na teritoriju Federacije prema posljednjem objavljenom podatku, za osobu koja se bavi zemljoradnjom kao jedinim ili glavnim zanimanjem, a do utvrdjivanja osnovice od mjerodavnih organa iz clanka 1. ovog zakona;
12. primanja od autorskih prava i primanja vrhunskih sportasa, s tim da ta osnovica ne moze biti niza od prosjecne mjesečne brutoplace uposlenih na teritoriju Federacije po posljednjem objavljenom podatku;
13. ostala primanja i naknade fizickih osoba koja nisu obveznici doprinosa po drugom osnovu, sukladno propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju, zdravstvenom osiguranju i osiguranju od nezaposlenosti.

Clanak 7.

Osnovica iz clanka 6. toc. 1. do 9. ovog zakona je bruto plac a, odnosno naknada place djelatnika, utvrdjena sukladno zakonskim ili drugim propisima. Osnovica iz clanka 6. toc. 1. do 9. ovog zakona, za obveznika koji je na teritoriju Federacije uposlen kod pravne ili fizicke osobe nerezidenta Federacije je njegova brutoplaca, s tim da ce najnizi iznos te osnovice propisati Federalni ministar financija Federalni ministar finansija . Osnovica iz clanka 6. toc. 1. do 9. ovog zakona, za obveznika koji je na teritoriju Federacije zaposlen kod humanitarne organizacije nerezidenta Federacije je njegova brutoplaca, s tim da ta osnovica ne moze biti niza od prosjecne mjesečne brutoplace uposlenih u Federaciji po posljednjem objavljenom podatku. Za obveznika koji je u radnom odnosu sa poslodavcem rezidentom Federacije, a koji je upucen na rad ili strucno usavršavanje u inozemstvo, kao i za obveznika zaposlenog u inozemstvu kod inozemnog poslodavca, osnovicu doprinosa iz clanka 4. tocka 1. ovog zakona cine osobna primanja

koja bi za istu vrstu posla ostvario u Federaciji, s tim da ta osnovica ne može biti niza od prosječne mjesečne brutoplace uposlenih u Federaciji po posljednjem objavljenom podatku. Izuzetno od stavka 4. ovog članka, osnovicu, stopu i način obračunavanja i plaćanja doprinosa za mirovinskoinvalidsko i zdravstveno osiguranje djelatnika na radu u inozemstvu određuje Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na prijedlog resornog ministarstva i nositelja osiguranja.

Članak 8.

Osnovicu doprinosa iz članka 4. točka 2. ovog zakona čini brutoplace i druga osobna primanja djelatnika u radnom odnosu kod pravnih ili fizičkih osoba rezidenata Federacije i s njima izjednačenih osiguranika, iz čl. 6. i 7. ovog zakona. Doprinosi iz stavka 1. ovog članka imaju karakter troškova poslovanja. Doprinosi iz članka 4. točka 3. ovog zakona, obračunavaju se na osnovicu utvrđenu sukladno propisima iz domena mirovinskog i invalidskog osiguranja, zdravstvenog osiguranja i osiguranja od nezaposlenosti.

Članak 9.

Doprinosi iz članka 4. toč. 1. i 2. ovog zakona ne plaćaju se na primanja utvrđena Zakonom o porezu na placu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/96, 27/97 i 12/98) na koja se ne plaća porez na placu. Izuzetno, doprinosi iz članka 4. točka 3. ovog zakona, za pojedine kategorije osiguranika obuhvaćene stavkom 1. ovog članka, plaćaju se sukladno propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju, zdravstvenom osiguranju i osiguranju od nezaposlenosti.

V STOPE DOPRINOSA

Članak 10.

Najviše stope doprinosa mogu iznositi: a) za mirovinsko i invalidsko osiguranje: 1. iz osobnih primanja i drugih primanja osiguranika 17%, 2. na isplaćena osobna primanja na teret poslodavca 7%. Na isplaćena osobna primanja uposlenih kojima se staz osiguranja računa sa uvećanim trajanjem, poslodavac plaća dodatni doprinos za mirovinsko i invalidsko osiguranje po stopi od: 2% za osiguranike raspoređene na radno mjesto na kojem se 12 mjeseci efektivnog rada računa kao 14 mjeseci staza osiguranja; 3% za osiguranika raspoređenog na radno mjesto na kojem se 12 mjeseci efektivnog rada računa kao 15 mjeseci staza osiguranja; 6% za osiguranika raspoređenog na radno mjesto na kojem se 12 mjeseci efektivnog rada računa preko 15 mjeseci staza osiguranja. b) za zdravstveno osiguranje: 1. iz osobnih primanja i drugih primanja osiguranika 13% 2. na isplaćena osobna primanja na teret poslodavca 5% c) za osiguranje od nezaposlenosti: 1. iz osobnih primanja i drugih primanja osiguranika 2% 2. na isplaćena osobna primanja na teret poslodavca 1%.

VI OBRACUN I UPLATA DOPRINOSA

Članak 11.

Obracun, obustavu i uplatu doprinosa za obveznika doprinosa vrši isplatitelj plate i drugih osobnih primanja rezident Federacije mjesečno, odnosno prigodom svake isplate. Zavod za platni promet Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zavod) dužan je obustaviti isplatu placa ako nisu obračunati i, istovremeno sa isplatom placa, uplaćeni propisani doprinosi isplatitelju iz stavka 1. ovog članka, koji svoje financijsko poslovanje vrši putem računa otvorenog kod Zavoda. Isplatitelj iz stavka 1. ovog članka dužan je obvezniku doprinosa iz članka 4. točka 1. ovog zakona, prigodom svake isplate, izdati jedan primjerak obračuna brutoplace ili drugog primanja i obustavljenih doprinosa. Obveznik doprinosa koji samostalno obnasa gospodarsku, profesionalnu ili drugu djelatnost kao osnovno zanimanje, obveznik doprinosa koji se bavi zemljoradnjom kao jedinim ili glavnim zanimanjem, obveznik doprinosa koji je uposlen kod nerezidenta Federacije i ostali obveznici doprinosa dužni su sami obračunati i uplatiti doprinose do sedmog u mjesecu za protekli mjesec. Obracun, obustavu i uplatu doprinosa za obveznika koji je na teritoriju Federacije uposlen kod nerezidenta Federacije može vršiti i pravna ili fizička osoba nerezident Federacije, o čemu obvezniku dostavlja obracun iz stavka 3. ovog članka.

Članak 12.

Uplata doprinosa za socijalno osiguranje vrši se u sredstvima plaćanja u kojima je izvršena i isplata plata i drugih osobnih primanja. Doprinosi za socijalno osiguranje uplaćuju se, po vrstama, na propisane uplate račune kod Zavoda.

Članak 13.

Na iznose doprinosa obvezatnog socijalnog osiguranja koji nisu plaćeni u propisanom roku plaća se kamata po stopi od 0,2% dnevno za svaki dan zakašnjenja.

Članak 14.

Kontrolu obracuna i uplate doprinosa vrši Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine i Finansijska policija Finansijska policija, svako iz svog domena.

VII KAZNE NE ODREDBE

Članak 15.

Novčanom kaznom od dvostrukog do osmorstrukog iznosa obveze po osnovu doprinosa, za prekršaj koji predstavlja težu povredu federalnog propisa, kaznit će se pravna osoba isplatitelj plate i drugih osobnih primanja, ako ne obracuna, manje obracuna ili ne uplati doprinose na način i u rokovima propisanim ovim zakonom. Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 200 do 2.000 KM.

Članak 16.

Novčanom kaznom od 500 do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj fizička osoba imatelj radnje, ako ne obracuna, manje obracuna ili ne uplati doprinose na način i u rokovima propisanim ovim zakonom.

Članak 17.

Novčanom kaznom od 200 do 1.000 KM kaznit će se za prekršaj fizička osoba, ako ne obracuna, manje obracuna ili ne uplati doprinose na način i u rokovima propisanim ovim zakonom.

VIII PRIJELAZNE I ZAVRSNE ODREDBE

Članak 18.

Do osnutka i početka rada nositelja osiguranja po federalnim propisima, doprinosi su prihodi mjerodavnih postojećih nositelja osiguranja.

Članak 19.

Obvezatni doprinosi za druge namjene na teritoriju Federacije, izuzev obvezatnih doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje, zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti, mogu se uvoditi samo ovim zakonom.

Članak 20.

Naputak o načinu obracuna i uplate doprinosa donijet će Federalni ministar financija Federalni ministar finansija u roku od deset dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 21.

Danom stupanja na snagu ovog zakona na teritoriju Federacije prestaje primjena propisa kojima je do dana stupanja na snagu ovog zakona bilo uređeno obračunavanje i plaćanje doprinosa na teritoriju Federacije.

Članak 22.

Do utvrđivanja stopa doprinosa iz članka 1. stavak 2. ovog zakona, primjenjivace se stope propisane člankom 10. ovog zakona.

Članak 23.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedatelj Doma naroda Parlamenta Federacije BiH Mariofil Ljubic, v. r.

Predsjedatelj Zastupnickog doma Parlamenta Federacije BiH Enver Kreso, v. r.